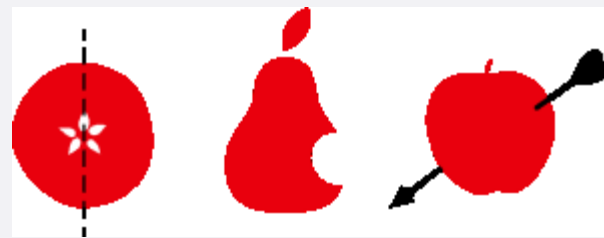

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

Rozvíjení digitální gramotnosti v mateřské škole pomocí příběhů

Vítejte na
webináři pro
mateřské školy

Příběhy lákají děti
k poznávání světa

Kdo vás bude dnešním webinářem provázet?

Jana Smolková
a Stanislava Korcová

Co nás dnes čeká?

Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

- Jak je to s gramotnostmi v předškolním vzdělávání.
- Jak rozvíjíme gramotnosti v předškolním vzdělávání.
- Digitální gramotnost v předškolním vzdělávání.
- Co předcházelo vzniku příběhů, jejich základní myšlenka a komu jsou určeny.
- Příběhy robůtka TIO.
- Náměty na rozvíjející činnosti.
- Reflexe z ověřování.

Gramotnosti v předškolním vzdělávání

- Gramotnosti (čtenářská, matematická, digitální) se navzájem propojují.
- Jsou implicitně zahrnuty ve všech vzdělávacích oblastech RVP PV.
- Podněty pro jejich rozvoj prolínají celým procesem předškolního vzdělávání, prostřednictvím vzdělávací nabídky.

Jak rozvíjíme gramotnosti v předškolním vzdělávání?

Gramotnosti.pro život

Učíme v souvislostech

- **Smysluplně**, v přirozených souvislostech, propojujeme vše, co dětem nabízíme ve vzdělávací nabídce.
- K rozvoji gramotností využíváme přirozeného zájmu dítěte o učení se....(děti **nasávají vše, co se okolo nich děje jako „houba“**).
- Hrou, činnostmi se zapojením všech smyslů s **důrazem na manipulativní činnosti** (3D, 2D).
- Formou prožitkového učení, situačního učení: *...„situace, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí, tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje, a lépe tak chápalo jejich smysl“.* (RVP PV, 2004, s. 9)

Jak rozvíjíme gramotnosti v předškolním vzdělávání?

Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

Nesmíme zapomínat, že děti se učí názorně, **nápodobou**. Učí se vše, co vidí ve svém okolí, u nás dospělých jak v rodině, tak v mateřské škole....

Digitální gramotnost v předškolním vzdělávání?

Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

PŘÍBĚHY

- Předávání informací prostřednictvím příběhů je pro děti nosné a **přirozené**.
- Nemusíme se bát, že by digitální gramotnost v předškolním vzdělávání nešla rozvíjet **bez přímého** používání technologií dětmi.

Eva Fanfulová: Rozvoj digitální gramotnosti pro 1. stupeň ZŠ. Příběh kuřátka Čiky, který je vhodný pro MŠ. <https://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=15150>

Příběhy lákají děti k poznávání světa aneb Když své nápady spojí autorka dětských příběhů a předškolní pedagog

Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

Jitka Severinová

- Autorka rozmanitých příběhů pro děti.
- Kontakt: , <https://j itkaseverinova.webnode.cz/>, mail: posta@msvarenska.cz.

Stanislava Korcová

- Předškolní pedagog, ředitelka Mateřské školy Ostrava, Varenská 2a, p. o.
- Kontakt: msvarenska.cz, mail: posta@msvarenska.cz.

Co nás spojuje?

- a dlouholeté zkušenosti s projekty pro děti předškolního věku a mladšího školního věku.

Cestovatelské pohádky

Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

Interaktivní kniha:

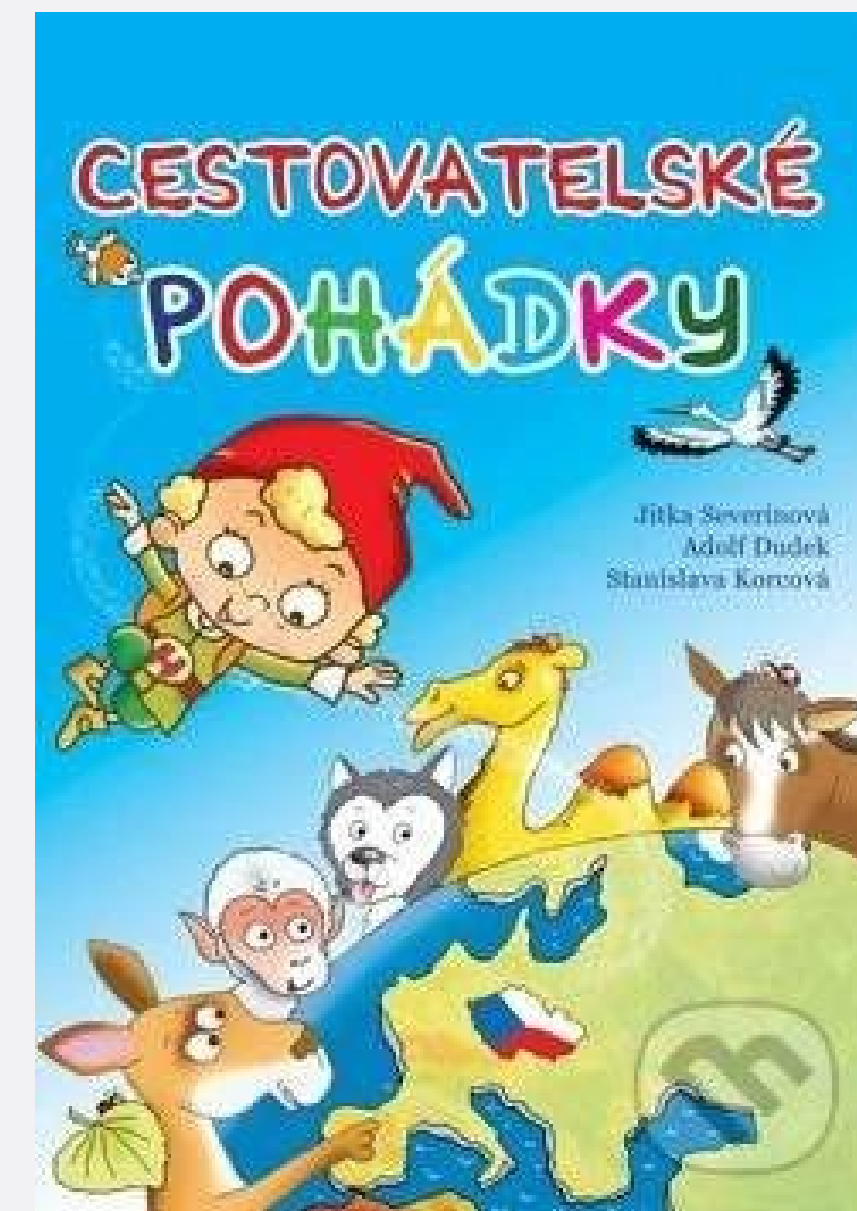
- Zprostředkující dětem nové zajímavé informace o životě na naší planetě Zemi.
- Poskytující prostor pro společně strávené chvíle s jejich blízkými.

Soubor 7 vtipných a poučných příběhů:

- Hlavní hrdina trpaslík Honzík cestuje o světě díky kouzelnému zaklínadlu.
- Poznává nové země, nové kamarády.
- Přichází na to, že přestože se od sebe v mnohém lišíme, máme i mnoho společného.

Celoroční projekt:

- <http://msvarenska.cz/20172018-2/>
- <http://msvarenska.cz/prezentaceskoly/>

Českovníček + Lípohrátky

Českovníček:

- Prázdninový deník pro děti k zaznamenávání společných rodinných cest po ČR.
- Vedl k poznávání naší vlasti a prohluboval vztah k ní.
- Rodiče dětí motivoval k plnohodnotnému trávení času se svými dětmi.

Lípohrátky:

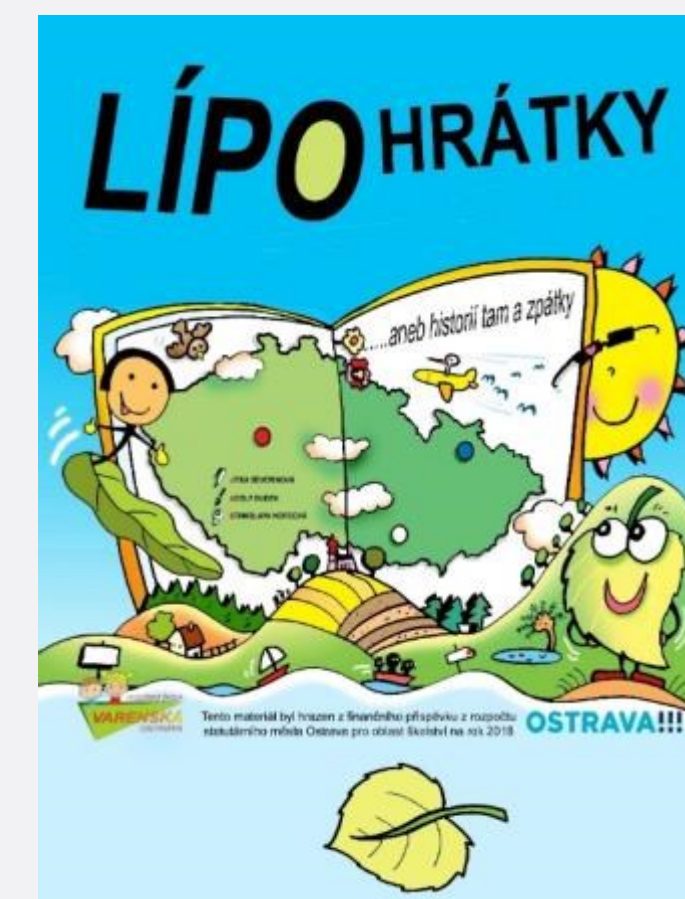
- Pracovní sešit seznamující děti se státními znaky ČR a základní historií.
- Poskytující prostor pro společné tvoření dětí a rodičů.

Celoroční projekt:

- <http://msvarenska.cz/20182019-2/>
- <http://msvarenska.cz/prezentaceskoly/>

Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

Rodinkování

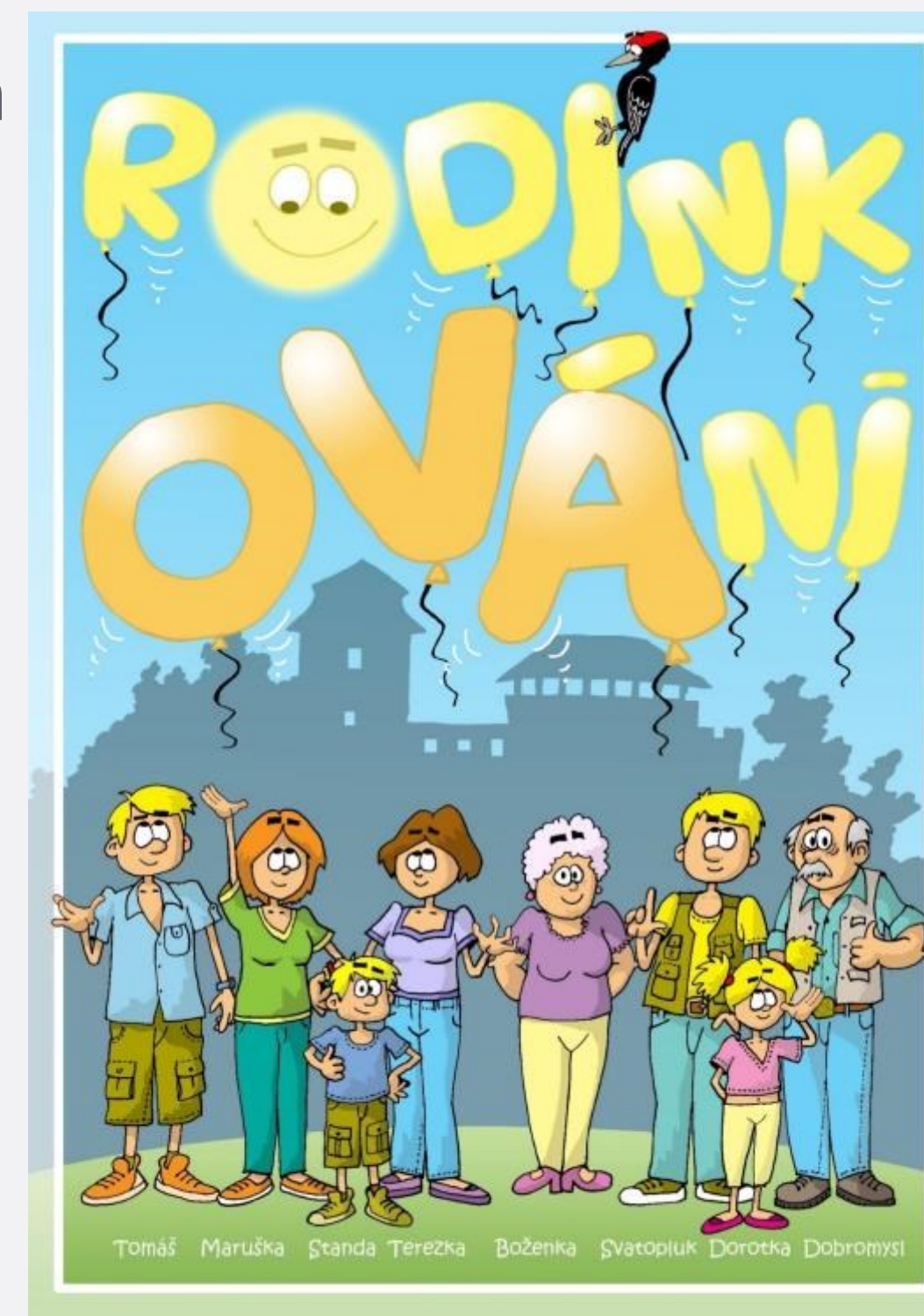
Rodinkování:

- Všední i nevšední příběhy rodiny Hrabětovy.
- Nadpřirozená bytost pomáhající dětem a jejich rodinným příslušníkům v nesnázích.
- Aktivní zapojení „dospěláků“.

Celoroční projekt: <http://msvarenska.cz/20192020-2/>

Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

TIO:

- Výukový materiál pro děti v předškolním vzdělávání (cca od čtyř let) a žáky 1. stupně základní školy.
- Cílem je přiblížit dětem a žákům téma **komunikace, etiky a bezpečí v digitálním světě.**
- Hlavní hrdina robůtek **TIO:**
 - **T**echnologie
 - **I**nformace
 - **O**bjevy
- Soubor pěti příběhů z ROBOSVĚTA.

TIO – soubor pěti příběhů:

- **TIO a ROBOSVĚT** – TIO se představuje, práce s fantazií, vizualizace Robosvěta...
- **TIO a SIGNÁL** – TIO nahlédne do historie, práce s pojmem komunikace - dorozumívání se...
- **TIO a MOBIL** – TIO se seznámí s výrazy: zábava, závislost, záchrana..., téma přiblížení využívání i zneužívání moderních technologií v každodenním životě, péče o zdraví i etické zásady v digitálním světě...
- **TIO a POČÍTAČ** – TIO pozná například úskalí několika životů v PC hrách, zamyslí se nad úctou k druhým lidem, nad tím, co znamená hrát fér, i nad tím, jak může být počítač přínosem pro osoby s handicapem...
- **TIO a SÍŤ** – TIO se dostane do internetových a sociálních sítí, téma bezpečnosti sdělování i přijímání informací, reklamy...

Digitální gramotnost

Gramotnosti.pro život

Učíme v souvislostech

Digitální gramotnost je v celém souboru příběhů TIO rozvíjena v těchto oblastech:

- Každodenní život s technologiemi.
- Správa digitální identity.
- Osobní bezpečí a bezpečnost v digitálním prostředí.
- Ochrana zdraví.
- Etika v digitálním prostředí.

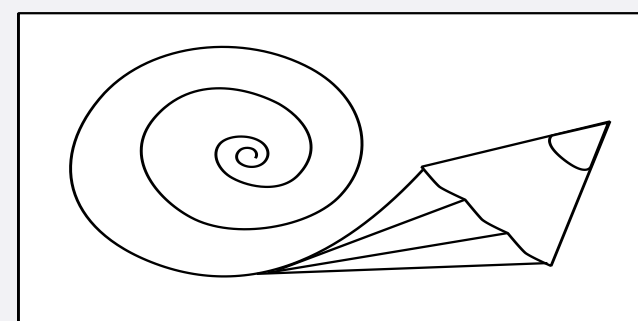
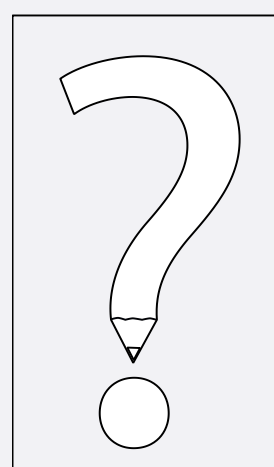
V každém jednotlivém příběhu je zastoupeno několik z uvedených oblastí.

Doporučený postup při práci s příběhy

Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

- Každý příběh – vlastní metodické zpracování.
- Obsahuje otázky k textu a náměty na rozvíjející činnosti (viz ikony).
- Důležité – děti předem na téma připravit:
 - Zjistit, co již o daném tématu ví.
 - Postupně poznatky rozšiřovat a doplňovat o osobní zkušenosti.

Může se podobat skutečnému světu nebo se necháme společně s dětmi ponořit do světa fantazie a vytvoříme svět zcela jedinečný, originální...

**PROJDEME SE ROBOSVĚTEM,
TŘI, DVA, JEDNA, TEĎ.
UKÁŽEME SPOLU DĚTEM,
DIGITÁLNÍ SVĚT.**

Ověřování příběhu TIO a Robosvět – realizace s dětmi

Rozvoj digitální gramotnosti v příběhu:

- Každodenní život s technologiemi.
- Osobní bezpečí a bezpečí v digitálním prostředí.

Realizace:

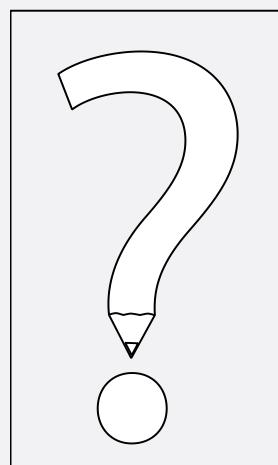
- Mateřská škola Ostrava, Varenská 2a, p. o. (msvarenska.cz).
- Skupina dětí ve věku od 5 do 6 let, celkem 9 dětí.
- Čas – cca 45 minut

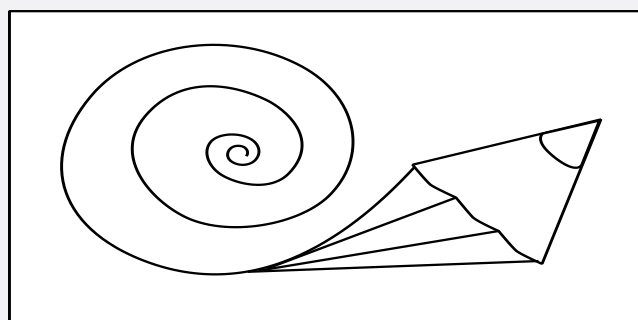
Ukázka práce s textem

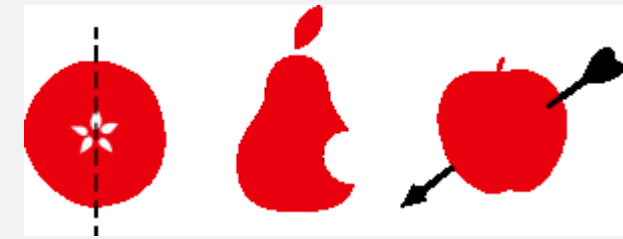
Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

- *Kolik poschodí mohl mít obrovský dům? (V textu se píše „...mnoho a mnoho...“). Znamená výraz „mnoho“ pro každého stejné množství?*
- *Co by mohlo být úplně dole v tomto domě a co úplně nahoře?*
- *Co znamená, že je někde bezpečno? Co znamená bezpečnost pro tebe? Cítíš se bezpečně ve školce? Proč ano, proč ne?*

- *Zkuste společně vytvořit Robosvět (nakreslit, postavit apod.).*
- *Společně si vysvětlíte v textu tučně zvýrazněná slova.*

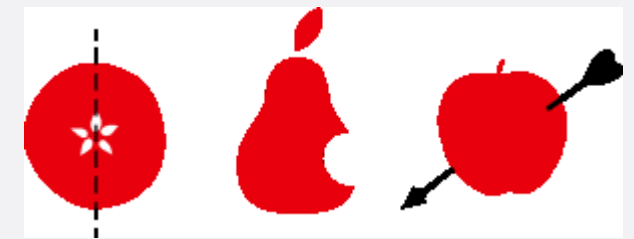
Reakce dětí:

„V Robosvětě by měl být robot, který donese jídlo až k televizi a pak umyje nádobí.“

„Jezdí tam auta bez řidičů.“

„Je tam židle, která sama přijede, když si chci sednout.“

Činnost k rozvíjení – vytvoření ROBOSVĚTA

Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

Nabídka ze strany učitelky:

- Zda chtějí děti stavět každý svůj ROBOSVĚT nebo zda budou stavět jeden hromadně.
- Materiál: párátka, namočený hrách, alobal

Tvoření ROBOSVĚTA

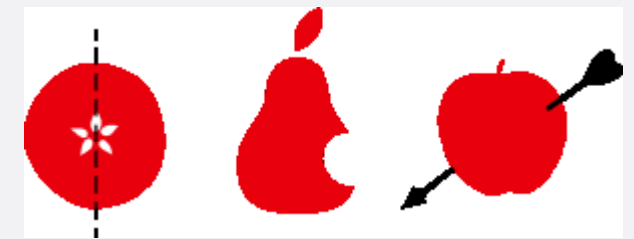
Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

Komentáře dětí při tvorbě:

- „Postavím vysoký dům, má hodně poschodí.“
- „Udělám ti k němu střechu.“
- „Já bych tam chtěl bazén!“
- „A může tam být strom a kytka?“
- „Propojíme domy potrubím.“
- „Vyrobil jsem tyč pro hasiče, kdyby v Robosvětě hořelo, tak ať po ní mohou jet.“

Tvoření ROBOSVĚTA - pokračování

Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

Komentáře dětí:

- „Tohle se točí, taková anténa, aby chytli signál.“
- „My máme zahrádku a terasu na střeše.“
- „Ještě tam dáme kolotoč.“
- „Spojíme to vrchem, aby k sobě mohli chodit po střeše.“
- „Ještě letiště a taky skluzavku mezi poschodím.“
- „Tady bude stočené potrubí, můžou v něm něco posílat.“
- „Máme málo páráték...“ 😊

Spolupráce dětí při tvoření ROBOSVĚTA

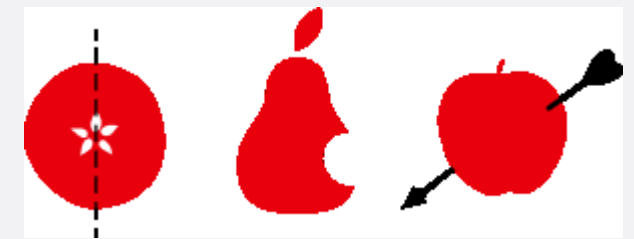

Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

Děti při tvoření ROBOSVĚTA velmi hezky spolupracovaly.
Rozhodly se, že budou stavět jeden společný ROBOSVĚT.

Zpětná vazba učitelky pracující s příběhem

Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

- Počáteční obavy z tématu digitální gramotnosti (těžké téma)
- Po přečtení příběhu přišla úleva:
 - Příběh srozumitelný.
 - Množství navádějících otázek.
 - Velká nabídka činností k rozvíjení – možnost výběru.
- Znalosti dětí:
 - **Překvapující znalosti** z oblasti digitálních technologií – odborné názvy.
- Doporučení:
 - Více času než 45 minut – např. celý týden
 - Z časových důvodů nevyužila všechny náměty pro práci s textem
- Téma rozvíjející fantazii, komunikaci, spolupráci.....

TIO a Robosvět

Účastníci letní školy pro učitele:

- Práce s fantazií.
- Vizualizace Robosvěta.

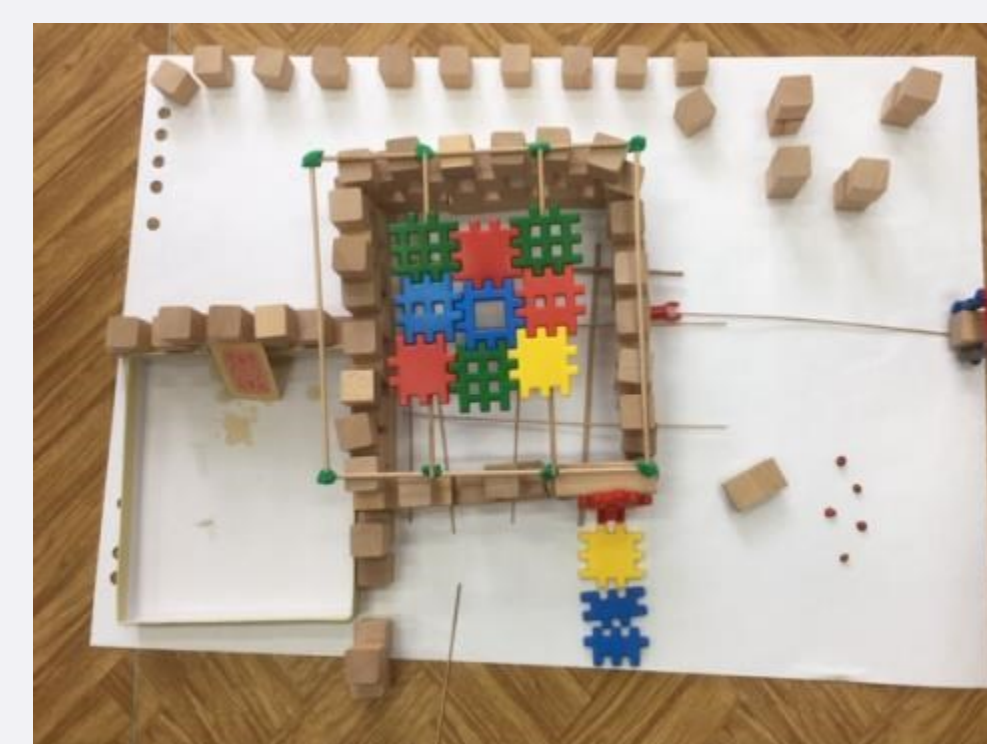
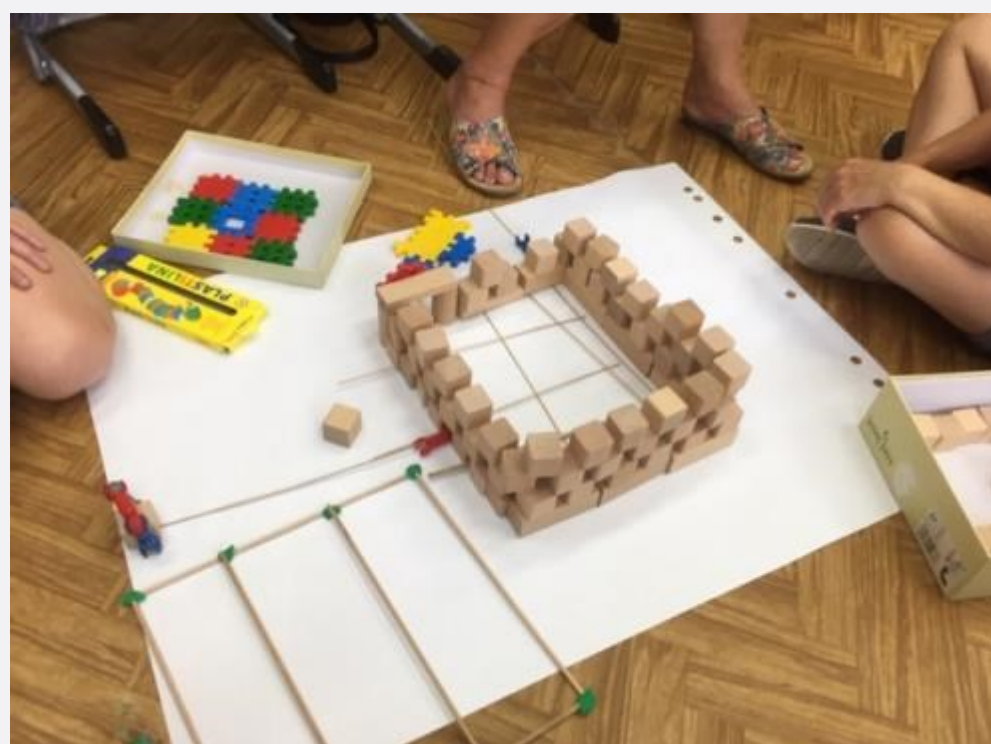
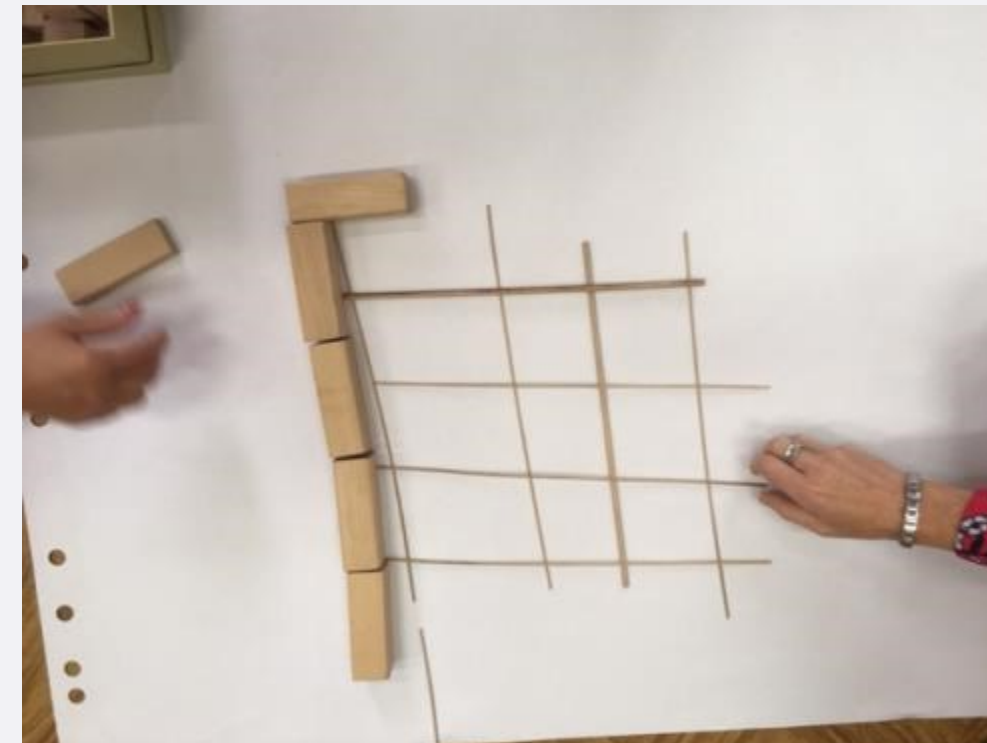
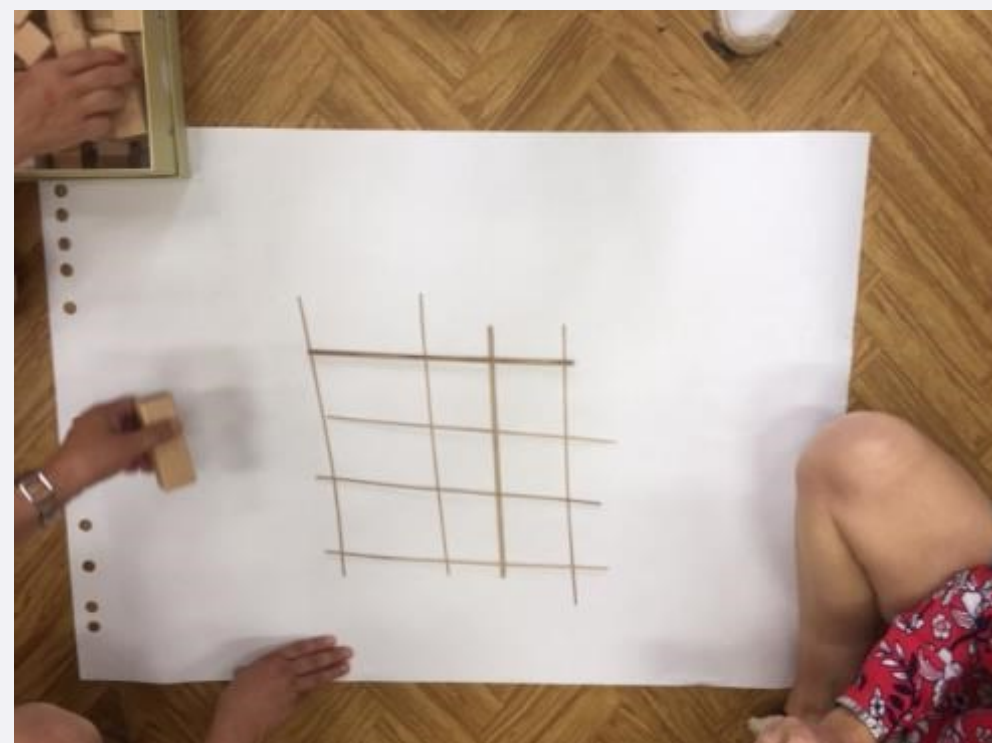

Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

TIO a Robosvět

ROBOSVĚT – vizualizace Robosvěta, dějový sled, účastníci letní školy pro učitele.

TIO a jeho příběhy dostupné pro všechny....

TIO a ROBOSVĚT viz příložený soubor

Gramotnosti.pro život

Učíme v souvislostech

Gramotnosti.pro život
Učíme v souvislostech

「Děkujeme za vaší pozornost」

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Podpora budování kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v předškolním a základním vzdělávání - Podpora práce učitelů (PPUČ) je financován Evropskou unií.